

Historie: 17. listopad 1989 a čeští baptisté

Mirka Litomiská, členka pankráckého sboru, se v průvodu seznámila s Drahomírou Dražskou, která svědčila o „smrti“ studenta. Má se za to, že tato „kachna“ urychlila celý průběh převratu.

Historie

Demonstranti klečí před policejním kordonom na Národní třídě 17. listopadu 1989

17. listopad 1989 a čeští baptisté

Listopad byl zajímavý především v [pražském] pankráckém sboru, zejména v souvislosti s případem „mrtvého“ studenta, který měl zemřít na následky zranění způsobené policií, která rozehnala studentskou demonstraci na Národní třídě. Mirka Litomiská, členka pankráckého sboru, se v průvodu seznámila s Drahomírou Dražskou, která svědčila o „smrti“ studenta. Má se za to, že tato „kachna“ urychlila celý průběh převratu.

Podle svědků se informace o „mrtvém“ studentu dostala do médií tak, že Mirka Litomiská, která doprovázela Drahomíru Dražskou 17. listopadu do nemocnice, zatelefonovala druhý den po demonstraci Petru Mackovi [tehdejšímu kazateli pankráckého baptistického sboru], který se tou dobou účastnil synodu Českobratrské církve evangelické. Sdělila mu, že Drahomíra Dražská se jí svěřila se skutečností, že den předtím zemřel na demonstraci na Národní třídě její přítel, student Martin Šmíd.

„Dne 18. 11. 1989 skončil synod Českobratrské církve evangelické na Vinohradech. Na synod, přesněji po skončení při debatách, tam Petr Macek přinesl zprávu o zabití mladého člověka při tomto zásahu. Zpráva přítomnými otřásla.“ (*Žáček, Pavel, „Fáma o smrti Martina Šmída a její vyšetřování: Rekonstrukce vyšetřovacího spisu Státní bezpečnosti“ in Securitas Imperi, 16/1/2010*)

Petr Macek, tehdejší kazatel pankráckého baptistického sboru

Petr Macek tuto informaci předal Petru Paynovi, který byl na synodu rovněž účasten. Petr Payne se vydal za Dražskou se svým bratrem. Když Dražská zprávu potvrdila, předali ji Petru Uhlovi, který již kontaktoval Východoevropskou informační agenturu, a zpráva se tímto způsobem dostala do světa.

Představitelé Ústřední rady Bratrské jednoty baptistů se 22. listopadu ohradili proti zásahu policie na Národní třídě oficiálním dopisem předsedovi vlády Ladislavu Adamcovi. Vyjadřují zde pohoršení nad brutalitou zásahu a požadují důslednou demokratizaci celé společnosti. V této souvislosti se odkazují na tradici spojenou s Janem Husem, Petrem Chelčickým či Janem Amosem Komenským. (*časopis Rozséváč, 1990, Roč.60, č.5*)

Kromě Mackových, kteří se účastnili i studentského průvodu 17. listopadu 1989, prožívali baptisté toto přelomové období jako většinová společnost. Popisují obrovské nadšení celé společnosti, pocit sounáležitosti a naděje.

Jedna z narátorek z Vinohrad popisuje svoji konkrétní zkušenost, kdy jí bylo dvakrát dovoleno, aby promluvila na manifestacích na Václavském náměstí a zvala lidi k modlitbám, do kostelů a zmínila i přesnou adresu vinohradské modlitebny BJB. Její projev byl přijat s nadšením. Na základě této zkušenosti pak napsala článek do časopisu Rozséváč, ve kterém apeluje na členy církve, aby využili

otevřenosti této doby k evangelizaci. (*časopis Rozséváč*, 1990, Roč. 60, č. 3)

O rychlých změnách ve společnosti svědčí i skutečnost, že předseda Ústřední rady BJB mohl 14. prosince v 17:30 pronést prohlášení v televizi, ve kterém kromě obvyklých požadavků apeluje i na vzájemné odpuštění vin z minulosti.

Citováno z diplomové práce Moniky Šístkové [“Bratrská jednota baptistů v Praze před a po roce 1989 očima jejích členů”](#)

K problematice šíření zvěsti o “mrtvém studentovi” na Národní třídě viz:

[Žáček, Pavel, „Fáma o smrti Martina Šmída a její vyšetřování: Rekonstrukce vyšetřovacího spisu Státní bezpečnosti“](#)

[FS ČSFR 1990-1992, tisk 1236, část č. 5](#)

[FS ČSFR 1990-1992, tisk 1236, část č. 6](#)

[televizní pořad “Mrtvý student, který se nikdy nenarodil”](#)

Mýtus pachatelů a mýtus obětí

Kolem událostí 17. listopadu vznikla a nadále panuje spousta mýtů. (Slova mýtus užívám zhruba ve významu blud, smyšlené vyprávění.)

Hned v prvních dnech revoluce se například vynořuje slogan „v Praze mlátí studenty“, jako by šlo jenom o studenty. Je fakt, že demonstrace zorganizovaná na Albertově byla původně studentskou demonstrací, nicméně na Národní jsem viděl lidi nejrozumnějších kategorií, včetně důchodců anebo zas spíše pracující mládeže. Byli tam staří i mladí, lidé středního věku a také děti.

Přítomni byli chartisté, většinou nestudující, a aktivisté jiných nezávislých iniciativ. Jistě, bylo tehdy užitečné a strategické zdůrazňovat: V Praze jsou mláceni vaše děti – studenti, budoucnost národa. Nicméně dnes už není třeba slogany opakovat, a kvůli historii je třeba vidět složení zástupu při masakru na Národní jemnější optikou.

Fotografie Drahomíry Dražské, kterou v roce 1989 využívala Státní bezpečnost při tzv. poznávacím řízení.

Zásadní mýtus ale prezentují teorie, podle nichž bylo uveřejnění zprávy o zabitém studentovi Martinovi Šmídovi cílenou dezinformací, předem připravenou fámou, přičemž na začátku tohoto dezinformačního řetězce stojí údajně navedená Drahomíra Dražská. Takovou teorii zastával například Václav Bartuška.

V jeho knize *Polojasno* čteme: „Jdu do Opatovické ulice. Nad zdí kostelní zahrady kvete veliký

kaštan. Tady někde se Dražská potkala s Litomiskou. Tohle je pro mě naprostá záhada. Jak zrežírovali jejich setkání? Nebo to byla náhoda? Ne, nevěřím. Ale jak to zvládli?“ Mirka Litomiská, druhý článek domnělého řetězce, tedy potkává pohmožděnou Dražskou a nabízí jí pomoc, ta ji nejprve odmítá a pak přijímá.

Druhý den 18. listopadu dopoledne sdělila Dražská Litomiské, že na Národní zabili studenta jménem Martin Šmíd. Sám jsem se ještě téhož dne velmi náhodně dozvěděl, že Mirka Litomiská ví o někom, kdo má informace o jakémsi mrtvém. Mirku Litomiskou se mi podařilo po telefonu sehnat a ve večerních hodinách i Drahomíru Dražskou, s níž jsem vzápětí nahrál na magnetofon její výpověď. Tuto nahrávku jsem pak odnesl k ing. Petrovi Uhlovi a on následně obsah nahrávky poskytl zahraničním sdělovacím prostředkům.

Za svou osobu vylučuji, že by mé aktivity mohly být dopředu předjímány, zrežírovány nebo že bych mohl figurovat v nějakém předem připraveném plánu. A zrovna tak se mi jeví jako velmi chatrný onen první článek domnělého informačního řetězce, tj. natrefení Dražské Mirkou Litomiskou, v rámci jakéhosi vyspekulovaného a předpřipraveného plánu.

Panuje názor, že dotyčná nahrávka zmobilizovala veřejnost a urychlila listopadovou revoluci. Nedovedu posoudit, jestli to není taky mýtus, byl jsem ve věci příliš zaangažován.

Další mýtus ovšem vytváří estébák a zároveň příslušník bezpečnostního pluku poručík Ludvík Zifčák alias student báňské školy Milan Růžička. Když se rozšířila zpráva, že na Národní zemřel student Martin Šmíd, a když se objevila konkrétní svědectví o krutě mlácených lidech, o ležících tělech, a dokonce též o nezvěstných osobách, ozval se již z vazby tento Zifčák s tvrzením, že to byl přece on, kdo si okatě lehal ve vřavě a nápadně hrál mrtvého, neboť tak byl prý zaúkolován svými nadřízenými z StB. Národ si oddychl. Uf, tak to byl Zifčák! Nikdo nezemřel.

Byl jsem na místě a když nás hnali ústím Mikulandské, viděl jsem na zemi pár bezvládně ležících lidí. Proč by si ale k těm na zemi již ležícím, třeba v bezvědomí, měl ještě nějaký figurant přilehat? Kdo by si ho měl všimnout? A jaký by to všechno mělo mít účel? Zifčák zřejmě zkolaboval po úderu svého kolegy a tuto skutečnost později začal využívat k šíření svých dezinformací. Fakt je, že pozornost veřejnosti byla jeho prohlášeními odvedena stranou. Jako by se za všemi případnými skutečnými i neskutečnými mrtvými či jen ležícími v bezvědomí na Národní skrýval právě on.

„Mrtvý“ student druhého ročníku matfyzu Martin Šmíd při rozhovoru s televizním redaktorem 19. listopadu 1989

V této blamáži pak pokračuje naprosto nedůvěryhodný Zifčák již dvacet let, nejposledněji za vydatné pomoci Igora Chauna v jeho nepřiliš seriózním tele-dokumentu. Tento pořad jen znovu navodil onen myšlenkový zkrat a chybné domněnky, že jakýkoli “mrtvý student” (narozený, nenarozený, skutečný, neskutečný, Šmíd, nešmíd) rovná se Růžička rovná se Zifčák.

Události násilí dávají vznikat mýtům. Přičemž mýty vytvářejí oběti i pachatelé. A samozřejmě ti, co se staví na jednu či na druhou stranu. Mýty vznikají samovolně, bezděčně, nevědomě, ale jsou tu též záměrně a racionálně vytvářené zavádějící historky laborující se lživými informacemi. Navíc z obou těchto táborů se rekrutují fabulátoři, kteří mají potřebu se produčovat se svými geniálními odhaleními.

Mýtus obětí zveličuje množství krutosti. Upozorňuje tak na spáchané násilí, a dále vynalézá jeho širší souvislosti, příčiny a účely.

Mýtus pachatelů překrucuje pravdu s cílem zbavit pachatele viny a maskovat reálné zločiny pomocí jakýchkoli výmyslů.

Mýtotvornou látku na straně obětí poskytla Dražská, mýtotvorcem na straně pachatelů se následně učinil Zičák.

To, co se již dvacet let v souvislosti s listopadovými událostmi děje, je proces, v němž se oba proudy, mýtus obětí a mýtus pachatelů, proplétají, spájejí a navzájem se pohříchu doplňují; rodí se další mýty.

Někdejší poručík Státní bezpečnosti Ludvík Zifčák, který byl v roce 1989 nasazen do studentského

hnutí. Dodnes tvrdí, že Drahomíra Dražská byla součástí akce StB. (Snímek z r. 2003.)

Tak můžeme sledovat, jak Zifčák chronicky a celkem úspěšně balamutí veřejnost, když zpětně spojuje své působení nejen s postavou hypotetického mrtvého studenta, ale také s informačním počinem Drahomíry Dražské. Pro toto spojení neexistují žádné důkazy, kromě opakovaných tvrzení Zifčákových.

Nu, a oba se jako z udělání objevují opět na scéně spolu s ostatními “abiturienty” 17. listopadu v televizním vzpomínkovém pásmu. Zifčák dál roztrubuje své výmysly v Chaunově příspěvku. A Dražská se coby silueta nečekaně ukáže za plentou a poněkolkáté zopakuje, že si všechno vymyslela, notabene také popře, že by byla se Zifčákem kdy ve spojení.

Ze srdce si nepřejí nic jiného, než aby se události související se 17. listopadem prošetřily, aby pravda vyšla najevo. Není-li to možné, je třeba unést nevědomost. Rozhodně by se ale neměla potlačovat fakta a zdravý úsudek ve prospěch jakýchkoli lákavých a definitivních teorií.

Petr Pazdera Payne

<http://petrpayne.bigblogger.lidovky.cz>
odkaz již není funkční

Komentář Petra Payne k článku Petra Pospíchala [Vzpomínky na revoluci: 18. listopad:](#)

Nechci zmiňovat pár drobností v líčení Petra Pospíchala, které vidím jinak – byl jsem v bytě u Uhlů celou dobu při společném rozvažování a potom při odvysílání zprávy přítomen – chci ale podpořit Petra Pospíchala v tom, že byl-li by to všechno promyšlený plán StB, zpráva by se musela musela prodat několika uzlovými body. Těch bodů je ovšem víc, než Petr Pospíchal uvádí.

V roce 1989 byl Petr Uhl redaktorem Východoevropské informační agentury – 18. listopadu poslal do světa falešnou zprávu o zabitém studentovi. Vpravo Anna Šabatová, které se Drahomíra Dražská za dva dny přiznala, že si jméno „mrtvého“ vymyslela.

A) Mirka Litomiská se sama po zákroku na Národní o raněnou, která se později ukázala být Drahomírou Dražskou, zajímala.

B) Sám jsem sháněl Mirku Litomiskou a potom i Drahomíru Dražskou a pak s ní nahrál na svůj kazetový magnetofon rozhovor. Náhodou nebyly baterie vybité, což bývalo často, jinak by nahrávka neexistovala.

Petr P. Payne

Převzato z [Notabene - Hyde park českých baptistů](#)

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)